

ورزش و رفتار شهروندی بازمانی بانوان

سپیده پارسایی کیا

پاییز ۹۵

سرشناسه	: پارسایی کیا، سپیده، ۱۳۶۶ -
عنوان و نام پدیدآور	: ورزش و رفتار شهروندی سازمانی بانوان / سپیده پارسایی کیا.
مشخصات نشر	: موسسه اندیشه کامیاب ایرانیان ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۶۶ ص.
شابک	: 7 - 03 - 8646 - 600 - 978 : ۱۰۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا -
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۵۲ - ۶۴.
موضوع	: ورزش برای زنان
موضوع	: Sports for women :
موضوع	: رفتار سازمانی
موضوع	: Organizational behavior :
موضوع	: ورزش برای زنان -- ایران
موضوع	: Sports for women--Iran:
موضوع	: ورزش برای زنان -- جنبه های اجتماعی
موضوع	: Sports for women-- social aspects:
موضوع	: ورزش برای زنان -- جنبه های روانشناسی
موضوع	: Sports for women--Psychological aspects:
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۵/۴ و ۲/۴۸۲ GV
رده بندی دیویی	: ۶۱۳/۰۴۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۴۴۰۱۶

عنوان کتاب	: ورزش و رفتار شهروندی سازمانی بانوان
ناشر	: موسسه فرهنگی انتشاراتی اندیشه کامیاب ایرانیان
دفتر انتشارات	: تهران - خ انقلاب - پ. ۷۷ - خ نور محمدی - پلاک ۳۷ - واحد ۱۲ - ۷۷۰۲۱۰۸۹ - Email: e_a_kamyab@yahoo.com
مؤلف	: سپیده پارسایی کیا
ویراستار	: محبوبه رضاعلی
مدیر تولید	: موسسه آموزشی خوارزمی
صفحه آرا	: سید حمید احمدزاده نیک قلب تنها
طراح جلد	: امیر هاشمی
شمارگان	: ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ	: اول، ۱۳۹۵
چاپ و صحافی	: موسسه آموزشی خوارزمی
ناظر چاپ	: مهندس پیمان عباد
قیمت	: ۱۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۷ - ۰۳ - ۸۶۴۶ - ۶۰۰ - ۹۷۸
 ISBN: 978 - 600 - 8646 - 03 - 7

مقدمه

رشد فزاینده ورزش در دو دهه گذشته، آن را به صنعتی فعال در قرن حاضر تبدیل کرده و طی سال‌های اخیر، تحولات چشم‌گیری داشته است میزان فعالیت ورزشی در میان افراد کم است و با افزایش سن رو به کاهش نیز می‌گذارد، ولی اگر به طور منظم انجام شود منجر به رفع و تعدیل خستگی شده و موجب ایجاد و حفظ سلامت روانی می‌گردد. ورزش به عنوان یکی از مظاهر فردی و اجتماعی، ضمن حفظ و بقای سلامت روحی و جسمی آحاد جامعه، بهت یفای صحیح نقش‌های فردی، خانوادگی و اجتماعی حائز اهمیت است و وسیله‌ای مؤثر برای ورزش خود فکری، جسمی و اخلاقی افراد بوده، عاملی برای جلوگیری از کجروی‌های اجتماعی محسوب می‌شود.

به طور کلی ورزش در تمام دوران زندگی از اهمیت زیادی برخوردار بوده است و موجب می‌شود، افراد مکان وسیع برای گذراندن اوقات فراغت خود داشته باشند و مشارکت در ورزش در تأمین سلامت جسمی و روانی تعمیم بهداشت، آمادگی برای فعالیت‌های دفاعی، کسب شادابی و نبیل به موفقیت در وظایف حرفه‌ای و شغلی آنان تأثیر بسیار زیادی دارد، به همین منظور بهترین و سالم‌ترین راه تجربه هیجانات و حفظ سلامتی که برای همه اقشار جامعه پیشنهاد می‌شود مشارکت در فعالتهای ورزشی است. با این حال، ورزش نامناسب می‌تواند نتایج منفی از قبیل اضطراب، کاهش انگیزه و ترک تحصیل را تولید کند. پاسخ‌های عاطفی هنگام مشارکت در فعالیت‌های ورزشی از اهمیت زیادی برخوردارند، ولی در پژوهش‌های ورزشی به آن‌ها توجه زیادی نشده‌اند.

در فرهنگ اسلامی زنان از ارزش فراوانی برخوردار هستند، بوجهی که اسلام به بانوان و نیروهای سرشار آن‌ها دارد، ما را به این نکته ظریف واقف می‌گرداند که بانوان هر جامعه، سرمایه‌های گرانقدر آن جامعه هستند و به عنوان وظیفه انسانی و تحلیف الهی، بر همه مسئولان و برنامه ریزان اجرایی، فرهنگی لازم است تا از این سرمایه‌های گرانقدر هر چه بهتر و بیشتر استفاده کنند.

امروزه نقش بانوان در فعالیت‌های اجتماعی در جامعه ایران پررنگ‌تر از گذشته شده است. اما با وجود سیر فزاینده حضور بانوان در عرصه‌های اجتماعی، مشارکت و حضور آنان در فعالیت‌های ورزشی محدود است. بنابراین این موضوع باید بررسی و زمینه‌های حضور پررنگ‌تر آنان در عرصه‌های ورزشی فراهم شود.

رفتارهای غیر رسمی که توسط کارمندان در سازمان‌ها ابراز می‌شوند نام‌های مختلفی به خود می‌گیرند که معروف‌ترین این نام‌ها رفتار شهروندی سازمانی (OCB) است. تحقیقات مختلفی در داخل و خارج از کشور به طور جدا از هم در زمینه مشارکت در ورزش و رفتار شهروندی سازمانی انجام شده‌اند که این مطلب اهمیت حضور افراد در فعالیت‌های ورزشی و رفتار افراد در سازمان‌ها را نشان می‌دهد. با این مقدمه و با توجه به این‌که بانوان نیمی از افراد جامعه را تشکیل می‌دهند، شناخت عوامل مؤثر بر مشارکت این افراد در ورزش، باعث جهت دهی صحیح به برنامه ریزی‌ها برای افزایش مشارکت آن‌ها در ورزش، و متعاقب آن افزایش سلامت عمومی قشر بانوان می‌شود.

نهیض ماشینی شدن جوامع با همه خدمتی که به بشریت کرده، مشکلات فقر حرکتی را به دنبال داشته است. انسان درگیر زندگی ماشینی، بعد از فراغت کار، دارای اوقاتی می‌باشد که با توجه به تفریح و امکانات خود، به فعالیت‌هایی از قبیل تماشای تلویزیون، ورزش، تفریح و غیره برای رفع خستگی، تنگدستی اعصاب می‌پردازد. ورزش از جمله فعالیت‌های است که می‌توان با هزینه کمتر و بهر بهره‌مندی بیشتر و در مقایسه با سایر برنامه‌ها اجرا کرد و به گونه‌ای فزاینده به عنوان وسیله‌ای برای حفظ و افزایش بهداشت روانی به خوبی پذیرفته شده است و ماهیت اجتماعی دارد. فعالیت‌های بدنی و ورزش چندان فراوان و متنوع گشته‌اند که مشارکت افراد و گروه‌ها در پروژه معمارهای گوناگون چون سن، علاقه، سطح مهارت و غیره دست‌بندی می‌شود و شرایط جسمانی و روانی خاص خود را می‌طلبد و بسیاری از محققان معتقدند که فعالیت‌های تربیت بدنی و ورزش آمیخته با تربیت روانی است. اهمیت مشارکت ورزشی در سطح وسیع از نظر تجربی و نظری پذیرفته شده است.

پرداختن به مسئله زنان یکی از مهم‌ترین مباحث کنونی در حوزه مطالعات علوم انسانی و اجتماعی در ایران است. امروزه در جریان تغییرات اجتماعی، حجم عظیم اختراعات انجام شده و تغییر در نیازها و فعالیت‌ها ایجاد شده است، به طوری که این امر با خصوص نقش و کارکرد بدن زن را تحت تأثیر قرار داده است. یکی از موضوعاتی که به واسطه شناختی ورزشی دلایل کمی درباره آن وجود دارد، این است که چرا بانوان با وجود شرایط محیطی یکسان و ویژگی‌های جسمانی مشابه، میزان مشارکت‌شان در فعالیت‌های ورزشی متفاوت است. ورزش زنان، امروزه به عنوان یکی از موضوعات اساسی در حیطه ورزش مطرح است. بنابراین ضرورت دارد تا مسئولان امر شرایط و زمینه‌های لازم را برای حضور بیشتر و فعالانه زنان در عرصه ورزش فراهم سازند.

افزایش چشم گیر میزان اشتغال زنان در جهان از نیمه دوم قرن بیستم به بعد، به عنوان مهم ترین مشخصه، انقلاب در نقش های جنسیتی، نامیده شده است. بشر امروز فشارهای روانی و جسمی شدیدی را تحمل می کند. یکی از مهم ترین منابع این فشار، شغل افراد است. از آنجایی که فرد بخش اعظمی از اوقات روزمره خود را در سازمان می گذراند، اگر محیط سازمان و مشاغل آن مطلوب نباشند صدمه جبران ناپذیری را بر جسم و روان فرد وارد کرده، به گونه ای که جبران این صدمات نیازمند صرف زمان بسیار و هزینه نمودن مبالغی هنگفت است. سازمان ها سیستم های اجتماعی هستند که منابع انسانی مهم ترین فاکتور برای کارایی و اثربخشی آن ها هستند. سازمان ها نمی توانند بدون تلاش و تعهد افراد به سازمان موفق شوند. رسیدگی به وضع زندگی کارکنان و تهیه مویجباتی که به بهبود وضع زندگی آن ها کمک کند. عدم توجه به انتظارات افراد مصرف کننده خدمات، موجب اتلاف هزینه، زمان و بروهای انسانی می گردد.

تقریباً از یک دهه قبل، محققان بین عملکرد درون نقشی و عملکرد فرا نقشی تفاوت هایی قائل شدند. عملکرد نقشی^۲ به رفتارهای شغلی فراتر از نقش های رسمی کارکنان بر می گردد و معمولاً در سیستم پاداش رسمی سازمان در نظر گرفته نمی شوند. یکی از متداول ترین مفهوم سازی ها، عملیاتی سازی های صورت گرفته درباره رفتارهای فرا نقشی، رفتار شهروندی سازمانی می باشد.

رفتار شهروندی سازمانی مجموعه ای از رفتارهای داوطلبانه و اختیاری است که بخشی از وظایف رسمی فرد نیستند و کارکنان را در وضعیتی قرار می دهد که به صورت کاملاً داوطلبانه فراتر از انتظارات وظیفه و شرح شغل خود عمل نمایند و اجرای صحیح وظایف را حمایت می کنند. بنابراین لازم است عوامل و اقدامات سازمانی که موجب به وجود آمدن چنین رفتارهایی در کارکنان می شود شناسایی شوند و عوامل فردی و عوامل سازمانی از جمله عواملی هستند که زمینه ساز رفتارهای داوطلبانه در سازمان می شوند.

۶	مقدمه
۱۱	فصل اول
۱۱	مشارکت در ورزش
۱۳	اثرات مشارکت در ورزش
۱۵	چرا افراد در مالیت های ورزشی شرکت می کنند؟
۱۵	چرا افراد در فعالیت های ورزشی شرکت نمی کنند؟
۱۵	ورزش و فعالیت بدنی
۱۷	اهداف ورزش
۱۹	فصل دوم
۱۹	مشارکت در ورزش و زنان
۲۱	تاریخچه ورزش بانوان
۲۲	اشتغال زنان
۲۵	فصل سوم
۲۵	رفتار شهروندی سازمانی
۲۵	رفتارهای مشارکتی و تاریخچه
۲۷	رفتار شهروندی سازمانی
۲۸	تعاریف رفتار شهروندی سازمانی
۳۰	ویژگی های رفتارهای شهروندی سازمانی
۳۰	الف: غیرقطعی بودن (غیردستوری بودن)
۳۰	ب: رفتارهایی که ناشی از ابتکارات فردی و مستقل کارکنان می باشد:
۳۱	ج: رفتارهای شهروندی سازمانی باعث منفعت سازمان خواهد شد:
۳۳	فصل چهارم
۳۳	پیامدهای رفتار شهروندی سازمانی
۳۵	ابعاد رفتارهای شهروندی سازمانی
۴۵	فصل پنجم
۴۵	عوامل مؤثر بر بروز رفتارهای شهروندی سازمانی

۴۵	نگرش‌ها
۴۵	رضایت شعلی
۴۶	عدالت رویه‌ای
۴۷	فضای سیاسی سازمان
۴۷	مزایا و حقوق بالاتر
۴۸	سطح سواد
۴۸	تعهد سازمانی
۴۸	عوامل استرس زای نقش
۴۹	نظم‌یہ‌های مرتبط با رفتارهای شهروندی سازمانی
۴۹	نظریه تبادل اجتماعی
۴۹	۲. نظریه تبادل - رهبر - عضو
۵۰	۳. تئوری X, Y
۵۱	رفتارهای ضد شهروندی (ACB)
۵۲	رفتارهای شهروندی سازمانی و ورزش
۵۳	منابع و مآخذ
۵۳	منابع
۵۳	منابع فارسی
۶۱	منابع غیر فارسی